

Energimarknadsrapport biobränslen

Läget på biobränslemarknaderna, december 2014

Kontakt: energimarknadsrapport-bio@energimyndigheten.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Nyheter i korthet	5
Månadens fokus	9
Marknadsutveckling	10
Prisutveckling för etanol	10
Prisutveckling för biodiesel	11
Jordbruksprodukter	12
Trädbränslen.....	14
Marknadsutveckling på fasta biobränslen i Sverige	16

Sammanfattning

Prisutveckling

Etanol och biodiesel

Priset på T1-etanol har sjunkit kraftigt de senaste veckorna. Det beror bland annat på att världsmarknadspriset på råolja har sjunkit vilket sänkt bensinpriset. Det i sin tur påverkar priset på etanol. Priset på T1-etanol låg i slutet av december på 4 795 SEK/m³ och den 12 januari på 3 716 SEK/m³.

Priset på T2-etanol har sjunkit från 4 560 SEK/m³ i början av november till 4 110 SEK/m³ i slutet av perioden. Det sjunkande priset beror på en kombination av låga råvarupriser och sjunkande bensin användning inom EU, låg efterfrågan och sjunkande bensinpriser.

Priset på biodiesel låg på 6 192 SEK/m³ i början av december och på 6 183 SEK/m³ i början av januari vilket visar en stabil prisbild under den här perioden.

Prisutveckling för vissa jordbruksprodukter

Den globala prognosen för veteproduktion justeras upp med 1,2 miljoner ton. Justeringen beror till störst del på en produktionsökning i Etiopien. Den globala vetekonsumtionen justeras upp något. Den huvudsakliga anledningen till det är att mer vete kommer att användas i foderproduktion i Iran, Etiopien och Uzbekistan.

Den globala prognosen för produktionen av majs justeras upp, med 0,4 miljoner ton för EU och 1 miljon ton för Indien. Majsproduktionen i USA justeras ner, men är fortfarande på en rekordstor nivå.

Prognosen för den globala produktionen av sojabönor justeras upp till 314,4 miljoner ton vilket framförallt beror på produktionsökningar i Brasilien och USA. I Indien justeras produktionen ner på grund av att regnsäsongen varit kortare än vanligt och att sådden blivit uppskjuten.

Pellets

Det inledande pelletspriset (CIF/ARA) för perioden december-januari var 291 SEK/MWh. I slutet av november var priset 285 SEK/MWh. Perioden inleddes således med en prisuppgång på 6 SEK/MWh. Priset har sedan fortsatt att stiga. Den andra kraftiga prisuppgången skedde mellan 17:e december och 24 december. Priset gick då upp med 9 kr/MWh till 299 kr/MWh.

Flis

December inleddes med en kraftig uppgång. Det inledande priset (CIF NWE) var 198 SEK/MWh vilket var 8,5 SEK högre än i slutet av november. Priset har sedan fortsatt att stiga till ca 203 SEK/MWh i slutet av december.

Sverige

Enligt den preliminära statistiken har priser på förädlade- och oförädlade trädbränslen under årets tredje kvartal fortsatt att falla jämfört med det andra kvartalet 2014. Prisfallet gäller för hela landet. Det preliminära priset på förädlade trädbränslen var 276 kr/MWh och på skogsflis 187 kr/MWh. Priset på returträ har under det tredje kvartalet 2014 sjunkit med 12 kr/MWh till 81 kr/MWh. Priset för biprodukter har sjunkit till 164 kr/MWh jämfört med 176 kr/MWh kvartalet innan.

Nyheter i korthet

Biodrivmedel

OKQ8 planerar att sälja HVO bestående av 100 % slaktavfall

Under två år har OKQ8 genomfört ett långtidstest av HVO som producerats av 100 % slaktavfall. Återvinningsföretaget Renova och transportföretaget DHL har använt bränslet i vanliga diesellastbilar och metandieselbilar under testtiden och det har fungerat helt problemfritt. Under 2015 ska motorerna till lastbilarna som ingått i långtidstestet plockas isär och undersökas. Detta görs av Volvo. Om Volvo finner att motorerna inte påverkats negativt av drivmedlet hoppas OKQ8 att de ska godkänna drivmedlet officiellt. Görs detta kan OKQ8 tillhandahålla bränslet på flera håll runt om i landet under 2015.

Källa: NyTeknik Energi

Nya skatter för vissa biodrivmedel från och med 1 januari 2015

Från och med den 1 januari 2015 är HVO 100 % skattebefriat. Tidigare gällde en begränsning om skattebefrielse upp till en inblandningsnivå av 15 % i dieselbränsle. Den hundra procentiga skattebefrielsen tillämpas retroaktivt från 1 maj 2014. Beskattningen på hög- och låginblandad FAME har höjts sedan 1 januari. Höginblandad FAME beläggs nu med energiskatt på 1,026 kr/liter och låginblandad FAME beläggs med energiskatt på 1,686 kr/liter. Låginblandad etanol beläggs även fortsättningsvis med energiskatt på 0,358 kr/liter och höginblandad etanol fortsätter att var 100 % skattebefriad från energi- och koldioxidskatt.

Källa: regeringen.se

Göteborgs Energis biogasanläggning Gobigas har tagits i drift

Biogasanläggningen Gobigas testades under förra året och i slutet av december 2014 började anläggningen leverera biogas via stamnätet. Biogasen är producerad av restprodukter från skogen. Demonstrationsanläggningen som nu är igång har kostat 1,5 miljarder kronor att uppföra och Göteborgs Energi har åtagit sig att driva den i sju år. Lotta Brändström från Göteborgs Energi säger till ATL att tekniska problem och lågt oljepris gör att en uppgradering från nuvarande demonstrationsanläggning till en kommersiell anläggning inte är aktuell i nuläget.

Källa: ATL Teknik

Polen riskerar att få böter för försenad implementering av förnybartdirektivet¹

Det är nu fyra år sedan Polen skulle ha implementerat förnybartdirektivet i nationell lag. Den polska regeringen har arbetat med ett förslag till

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG

implementering sedan 2010 men inte lyckats få det på plats. Enligt direktivet ska Polen uppnå 15 % förnybart inom transportsektorn till år 2020. Idag har de ungefär 10 % förnybart. Europeiska unionens domstol har föreslagit att Polen ska få böter på 22 miljoner euro på grund av förseningen. Den slutgiltiga bötessumman kommer att beslutas i början av 2015.

Källa: ENDS Europe

Nils Torvalds driver frågan om ett 6 % tak för biodrivmedel från ätbara grödor
I EU-parlamentet debatteras det just i vilken utsträckning som biodrivmedel som produceras av grödor, som också kan användas till mat, ska få räknas mot EUs mål om 10 % förnybart inom transportsektorn till år 2020. Det är sedan tidigare föreslaget att grödor som till exempel majs och raps endast skulle få utgöra 7 % av målet. Den finska EU-parlamentarikern Nils Torvalds leder arbetet om taknivå och vill se ett tak på 6 %. Luxemburg och Danmark stödjer förslaget på 6 % medan Frankrike, Polen, Spanien och Bulgarien vill se ett tak på 7 %.

Källa: ENDS Europe

Danmark inför tak på andel grödor som får användas till biogasproduktion
Från och med den 1 augusti i år får danska biogasanläggningar som får stöd av regeringen inte använda mer än 25 % grödor i sin biogasproduktion. Den danska regeringen har beslutat att införa taket på grund av att användningen av majs och andra energigrödor som råvara anses vara ohållbar. Taket kommer att sänkas till 12 % i augusti 2018. I samband med att taket införs kommer de anläggningar som får stöd att behöva rapportera in vilka råvaror de använder till sin produktion.

Källa: ATL Lantbruk

UPM startar kommersiell produktion i Villmanstrand

Under hösten 2014 testkörde UPM sitt nybyggda bioraffinaderi i Villmanstrand, södra Karelen. Anläggningen har kostat 175 miljoner euro att bygga och under 2015 kommer den kommersiella produktionen att komma igång. Produktionen kommer att ligga på ungefär 120 miljoner liter biodiesel per år och råvaran som används är råtallolja. Oljan är en restprodukt från pappersmassaindustrin.

Källa: upmbiofuels.com

Astronautbajs blir raketbränsle

Astronauternas avföring innehåller tillräckligt med energi för att driva en raket tillbaka till jorden efter en månfärd. University of Florida (UF) har fått i uppdrag av NASA att undersöka hur energi kan utvinnas ur mänsklig avföring för att användas som raketbränsle. Forskarna har genom en rötprocess lyckats producera biogas som är en blandning av metan och koldioxid. Processen producerade även hundratals liter odrickbart vatten. Genom elektrolys spjälkas vattnet till väte och syre. Syre som astronauterna kan andas i månbasen. Den utandade koldioxiden och vätet kan sedan omvandlas till metan och vatten i processen. Målet är att använda tekniken vid projekteringen av en eventuell månbas någon gång 2019 - 2024.

Källa: NyTeknik Energi

Försämrad vinstmarginal för biodieselproducenter inom EU

Vinstmarginalerna för FAME som säljs för spotpriser i EU minskade i december jämfört med tidigare månader. Detta beror på att försäljningspriset sjönk samtidigt som råvarupriserna steg. Att priset på FAME sjönk beror på att det fossila dieselpriset sjunkit till följd av det låga råoljepriset.

Källa: FO Licht

Domsjö fabriker satte produktionsrekord 2014

Under 2014 producerade Domsjö fabriker drygt 16 000 ton bioetanol vilket är ett rekord för anläggningen. Även produktionen av fabriken huvudprodukt, cellulosa till textil, slog rekord. Christin Norberg är produktionschef vid Domsjö och säger till ATL att "det är glädjande att de genomförda satsningarna i produktionen börjar ge resultat".

Källa: ATL Skog

Fasta biobränslen

Trädbränsle är en viktig energikälla i Sverige

Skogsbruket och skogsindustrin står för en betydande del av den svenska produktionen av oförädlade trädbränslen, enligt en ny statistik från Energimyndigheten. Fjolårets sammanlagda produktion var totalt 53,5 TWh, enligt rapporten. En stor del av trädbränslet uppstår som biprodukter vid produktion av sågade trävaror i sågverk samt vid produktion av massa inom massaindustrin. Betydande kvantiteter tas också ut i form av avverkningsrester och även brännved. Undersökningen är första i sitt slag och den har föregåtts av ett längre utvecklingsarbete. Statistiken kommer att användas bland annat som underlag för analyser om tillgängliga kvantiteter och användning av svensk skogsråvara.

Källa: ATL / Energimyndigheten

Stora-Enso öppnar innovationscenter för biomaterial

Stora Enso kommer att koncentrera sin affärsutveckling om biomaterialer till ett innovationscenter som ska förläggas i Stockholmsregionen. Centret öppnas under andra kvartalet 2015. Centret kommer att fokusera verksamheten på forskning, applikationer, affärsutveckling och strategisk marknadsföring. Centret kommer att främja innovationer genom att identifiera nya affärsmöjligheter för förnybara material och sammanföra dem med innovations- och forskningscentra inom näringslivet och den akademiska världen. Enheten kommer att bemannas med Stora Ensos personal som för närvarande är verksamma i Sverige, Finland och Tyskland. I början kommer centret att ha ca 60 anställda. Stora Ensos övriga FoU-enheter påverkas inte av förändringen.

Källa: Mentor Newsroom

Export av pellets från USA till Europa fördubblades 2013

Export av träpellets från USA nästan fördubblades förra året, från 1,6 milj ton 2012 till 3,2 milj ton 2013.

Källa: Nyhetsbrev NäPFO

Pelletsmarknaden

Den totala världsproduktionen av pellets var 24,5 milj ton 2013, varav hälften i EU och ca 30 % i Nordamerika. EU-länderna svarade för 80 % av konsumtionen.

Källa: Tidsskriften Bioenergi 6/2014

Stark tillväxt för bioenergi i EU

Användningen av bioenergi nästan fördubblades mellan 2000 och 2012 i EU. För uppvärmning används huvuddelen av bioenergin, ca tre fjärdedelar, 14 % för transposter och 13 % för elproduktion. Det finns uppgifter om att bioenergin ger ungefär en halv miljon arbetstillfällen i EU. Den totala användningen av bioenergi 2012 var 1 186 TWh. Det motsvarar två gånger den totala svenska energianvändningen 2012 (579 TWh) TWh).

Källa: Tidsskriften Bioenergi 6/2014

Vedentreprenören överraskade forskare – barkad björkved brinner med låga utsläpp

Det finska forskningsinstitutet VTT² testade vedentreprenörens enkla ide – jämför barkad björkved med obarkad. Resultatet överraskade forskarna positivt. Barkad brännved av björk minskar dramatiskt partikelutsläpp vid antändningsfasen. I antändningsfasen var utsläpp av småpartiklar en åttondel och utsläpp av kolmonoxid ca hälften i jämförelse med barkad och obarkad björkved. När eldstaden är tillräcklig varm spelar det ingen roll om veden är barkad eller obarkad. Det finns inga referenser om detta fenomen i befintlig litteratur i ämnesområdet. Det finns inte heller några rekommendationer att bränna barkad ved för att minska utsläpp. Resultaten kan spela en stor roll när man tar fram nya rekommendationer för eldning i tätbebyggda områden i framtiden. Det finns en tydlig marknadspotential för barkad björkved i framtiden.

Källa: Helsingin Sanomat

² VTT Technical Research Centre of Finland LTD

Månadens fokus

EU reglerar användningen av gräsmarker som råvarukälla till biobränslen

EU har publicerat en detaljerad definition av gräsmarker med hög biologisk mångfald från vilken inget uttag av råvaror för biobränslen får ske.

Denna reglering ger en bred definition för landekosystemen som domineras av gräs- eller buskvegetation och kommer att gälla i åtminstone fem år. Regleringen inkluderar också separata kriterier för naturlig och icke-naturlig gräsmark med hög biologisk mångfald.

Biobränslen vars råvaror har hämtas från gräsmarker med hög biologisk mångfald kommer inte att få räknas mot medlemsstaternas mål för förnybar energi. Sådana biobränslen kommer inte heller att kunna få något finansiellt stöd.

Regleringen definierar geografiska gränser för de gräsmarker som det finns information om sedan tidigare, men det kan finnas områden som stämmer in på definitionen men som inte är klassade som områden med hög biologisk mångfald ännu. De kända områdena utgörs av specifika skyddsarealer som skyddas enligt EUs habitatdirektiv och arealer som skyddas på grund av att de är viktiga för vilda fåglar, djur och växter.

De nya definitionerna kompletterar de som redan finns publicerade i förnybartdirektivets hållbarhetskriterier från 2009. De är framtagna i syfte att se till att det inte uppstår negativa effekter på gräsmarker på grund av biodrivmedelsproduktion.

Dessa nya kriterier börjar gälla från och med oktober 2015.

Källa: ENDS Europe

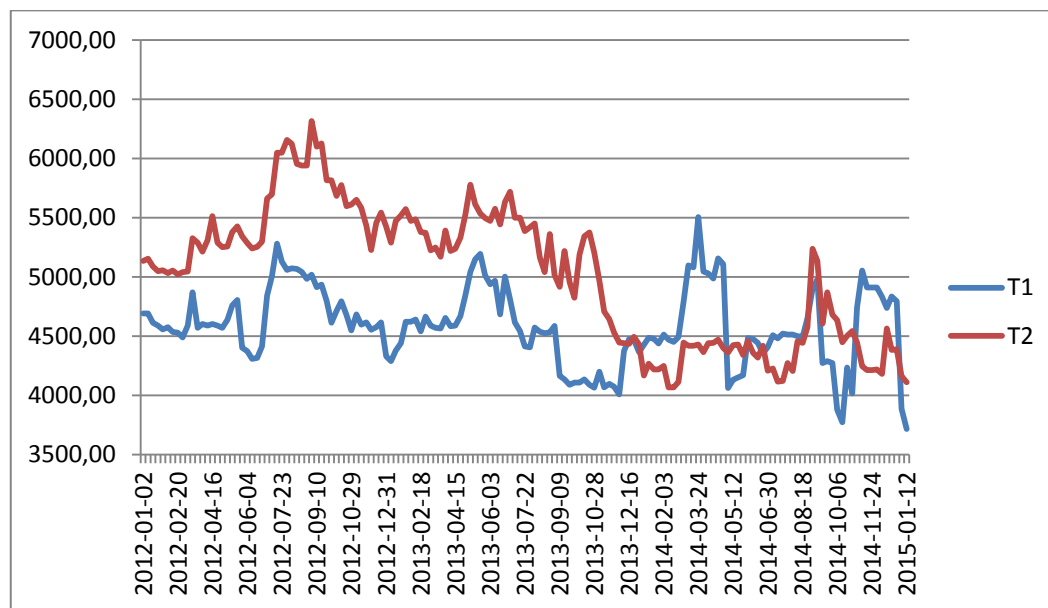
Marknadsutveckling

Prisutveckling för etanol

Priset på T1-etanol har sjunkit kraftigt de senaste veckorna. Under sommarmånaderna låg priserna för T1-etanol på en relativt låg nivå. Det var på grund av att goda skördar i både USA och i Brasilien gav ett lågt råvarupris och därmed en intensiv produktion av etanol. Då produktionen intensifierades bidrog det till att sänka världsmarknadspriserna. För att stävja detta började USA och Brasilien båda att lagra mer etanol i sina egna lager och att dra ner produktionen något, samt exportera mindre. Detta bidrog till att driva upp priserna igen under den senare delen av hösten. Dock har världsmarknadspriset på råolja sjunkit kraftfullt de senaste veckorna vilket påverkar det fossila drivmedelspriset neråt. Det i sin tur påverkar priset på etanol negativt. Priset på T1-etanol låg i slutet av december på 4 795 SEK/m³ och låg den 12 januari på 3 716 SEK/m³.

Priset på T2-etanol har sjunkit från 4 560 SEK/m³ i början av november till 4 110 SEK/m³ i slutet av perioden. Den europeiska etanolen har haft en nedåtgående prisutveckling sedan september, med undantag för en kortare period i oktober då sämre sockerbets-skördar drog upp priset. Det sjunkande priset beror på en kombination av låga råvarupriser och sjunkande bensinanvändning inom EU, låg efterfrågan och sjunkande bensinpriser.

Figur 1. Etanolpriser³ för T1-etanol och T2-etanol FOB i ARA, angivet i SEK/m³

Källa: Licht Interactive Data 2015⁴.

Prisutveckling för biodiesel

Priset på biodiesel låg på 6 192 SEK/m³ i början av december och på 6 183 SEK/m³ i början av januari vilket visar en stabil prisbild under den här perioden.

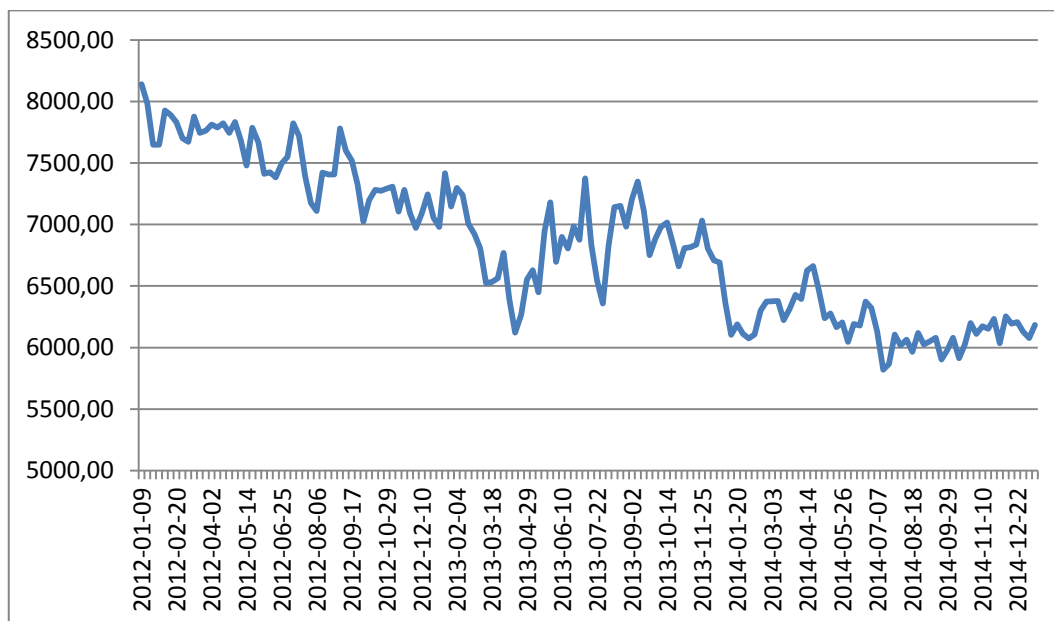
Dock har produktionsmarginalen (som inte visas i diagrammet nedan) för FAME-producenter sjunkit sedan november. I november var det framförallt en svagare euro, något högre priser på palmolja och använd matolja samt lägre försäljningspriser som minskade vinstmarginalen. Under december har utvecklingen fortsatt, mest pådriven av det låga råoljepriset som slår igenom på dieselpriiset. Hur försämrade produktionsvillkor och sjunkande dieselpriiser påverkar marknadspriset för biodiesel är komplext. Det beror bland annat på spot- och terminshandel, styrmedel och fossila dieselpriiser.

I USA har råvarupriserna för biodieselproduktion varit låga under hela året, vilket framförallt beror på stora soja- och majsskördar. Det i sin tur har gjort att det finns stora lager av biodiesel i USA. Att världsmarknadspriset på råolja sjunkit så mycket de senaste veckorna påverkar också amerikanska producenter.

³ T1 är importerad etanol från t.ex. Brasilien och USA (exklusive tull) medan T2 är europeisk etanol eller etanol från länder utan tullar till EU. I princip är det endast länder under "Everything But Arms"-avtalet som inte har tullar till EU. Dessa länder har av olika orsaker, ofta naturkatastrofer, tillfällig tullfrihet till EU för allt utom vapenexport. Priserna är ett genomsnitt från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA). FOB är en INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

⁴ Från och med denna Energimarknadsrapport övergår Energimyndigheten från att ange prisutvecklingen för T1 och T2-etanol i enheten SEK/hl till SEK/m³. Detta bör beaktas vid jämförelse med grafer från tidigare Energimarknadsrapporter.

Figur 2. Utvecklingen av biodieselpriiset FOB i ARA, angivet i SEK/m³

Källa: Licht Interactive Data 2015.

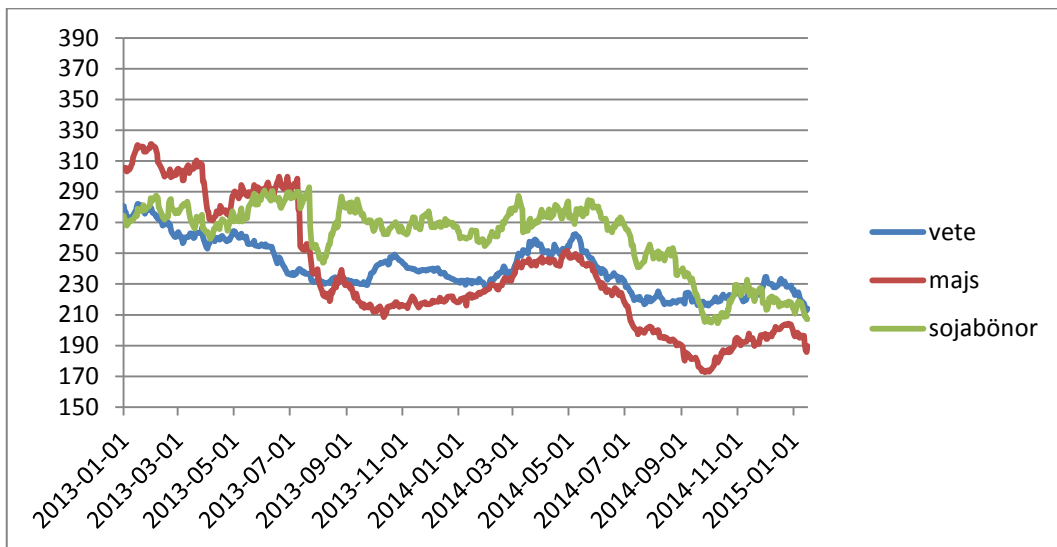
Jordbruksprodukter

Den globala prognosen för veteproduktion justeras upp med 1,2 miljoner ton. Justeringen beror på en produktionsökning på 1,1 miljoner ton i Etiopien på grund av gynnsamma väderförhållanden. Inom EU har uppdaterad statistik över produktion gett upphov till en justering uppåt med 0,1 miljoner ton. Den globala vetekonsumtionen justeras upp något. Den huvudsakliga anledningen till det är att mer vete kommer att användas i foderproduktion i Iran, Etiopien och Uzbekistan. I Etiopien ökar konsumtionen att öka med 0,2 miljoner ton medan den minskar med motsvarande volym inom EU.

Den globala produktionen av majs justeras upp med 0,4 miljoner ton för EU och 1 miljon ton för Indien. Majsproduktionen i USA justeras ner, men är fortfarande på en rekordstor nivå. Justeringarna beror bland annat på förmånliga väderförhållanden.

Prognosen för den globala produktionen av sojaböner justeras upp till 314,4 miljoner ton vilket framförallt beror på produktionsökningar i Brasilien och USA. I Brasilien beror det bland annat på att det har varit fördelaktiga regnnivåer. I Indien justeras produktionen ner på grund av att regnsäsongen varit kortare än vanligt och att sådden blivit uppskjuten. Priset har legat relativt still.

Figur 3. Index för prisutvecklingen av olika grödor (basår 2000 = index 100)

Källa: IGC Grains and oilseeds index 2015.

Trädbränslen

Internationell marknadsutveckling

Figur 4 visar pelletspriset SEK/MWh⁵ enligt cif⁶ ARA⁷.

Det inledande pelletspriset för perioden december-januari var 291 SEK/MWh. I slutet av november var priset 285 SEK/MWh. Perioden inleddes således med en prisuppgång på 6 SEK/MWh. Priset har sedan fortsatt att stiga. Den andra kraftiga prisuppgången skedde mellan 17:e december och 24 december. Priset gick då upp med 9 kr/MWh till 299 kr/MWh.

Enligt Argus har orsaken till detta varit valutakursförändringar. Dollarn har fortsatt att förstärkas gentemot euron och den svenska kronan.

Baltiska producenter lider av låg efterfrågan i Italien och har fortsatt att rapportera problem med transporter på grund av handelsembargot mellan EU och Ryssland.

Det rapporteras också att temperaturen under eldningssäsongen i Europa har varit den högsta inom 10 år.

Figur 4. Pelletspris enligt cif Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA), SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media 2014.

⁵ Sedan 1:a november används prisuppgiften i SEK/MWh från Argus Media.

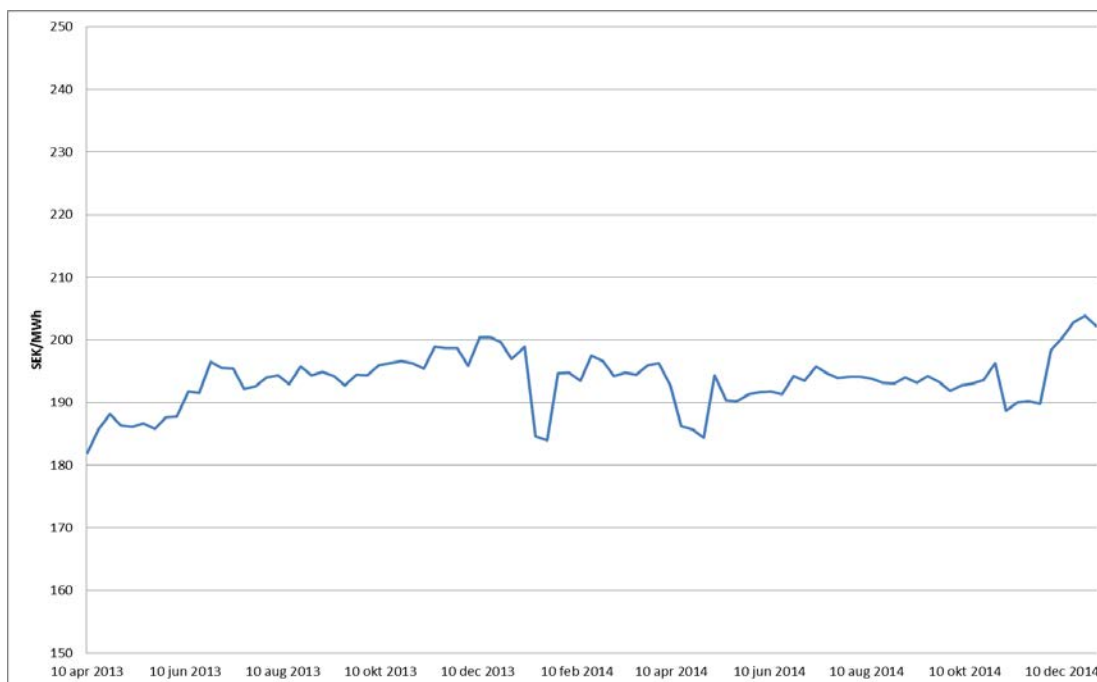
⁶ C I F betyder "Cost", "Insurance", "Freight" dvs kostnader för transport och försäkring ingår i priset.

⁷ A R A betyder "Amsterdam", "Rotterdam", "Antwerpen", dvs ARA anger platsen där varan / priset noteras.

Figur 5 visar flispriset i SEK/MWh^{8 9} cif NWE¹⁰. December månaden inleddes med en kraftig uppgång. Det inledande priset var 198 SEK/MWh vilket var 8,5 SEK högre än i slutet av november. Priset har sedan fortsatt att stiga till ca 203 SEK/MWh i slutet av december.

Första leveransen av flis från USA till Sverige förväntas ankomma inom två veckor.

Figur 5. Flispris enligt cif North West Europe (NWE), SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media 2014.

⁸ Sedan 1:a november 2013 används prisuppgiften i SEK/MWh från Argus Media.

⁹ Argus bytte redovisningen av prisserien från €ton till €GJ f.r.o.m. 20:e mars 2013. Vi väljer därför att visa den nya prisserien f.r.o.m. 20:e februari.

¹⁰ N W E betyder "North West Europe".

Marknadsutveckling på fasta bibränslen i Sverige

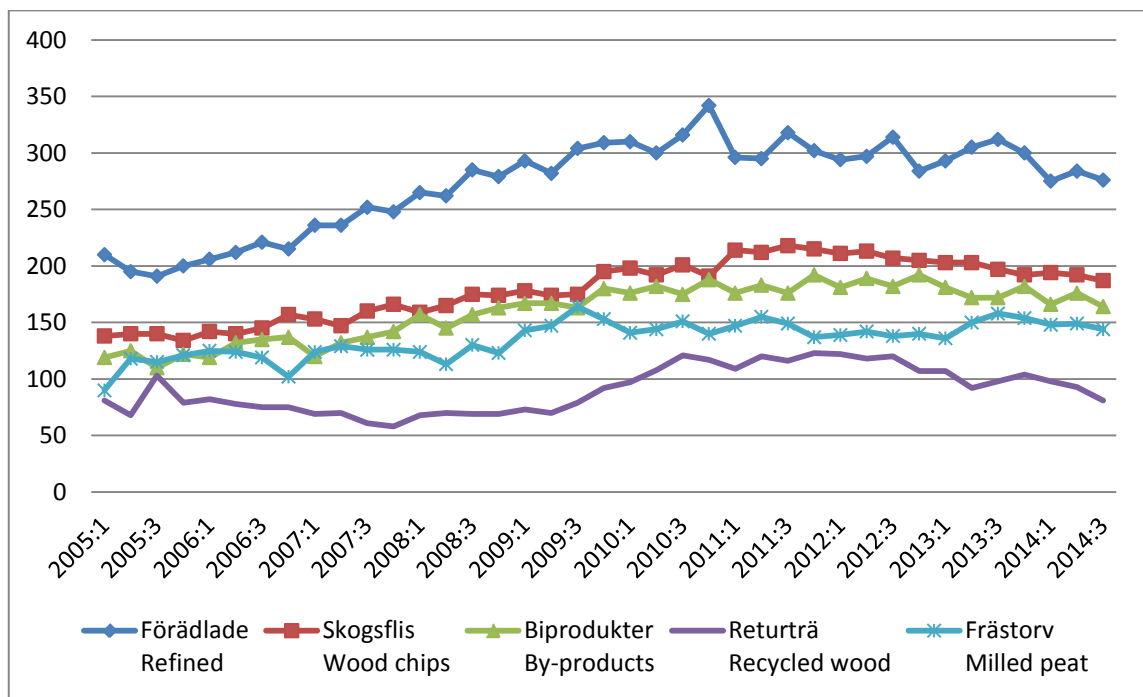
Löpande kvartalspriser

Figur 6 visar kvartalvisa medelpriser för vissa trädbränslen och frästörv uttryckt som nominella priser i kr/MWh. Enligt den preliminära statistiken har priser på förädlade- och oförädlade trädbränslen har under årets tredje kvartal fortsatt att falla jämfört med det andra kvartalet 2014. Prisfallet gäller för hela landet.

Det preliminära priset på förädlade trädbränslen var 276 kr/MWh och på skogsflis 187 kr/MWh. Under fjärde kvartalet 2013 var priset 300 kr/MWh respektive 192 kr/MWh.

Priset på returträ har under det tredje kvartalet 2014 sjunkit med 12 kr/MWh till 81 kr/MWh. Priset för biprodukter har sjunkit till 164 kr/MWh jämfört med 176 kr/MWh kvartalet innan. Även priset på frästörv har fortsatt att sjunka sedan fjärde kvartalet 2013.

Figur 6. Träbränsle- och torvpriser, SEK/MWh, kvartal, löpande priser 2010-2014.

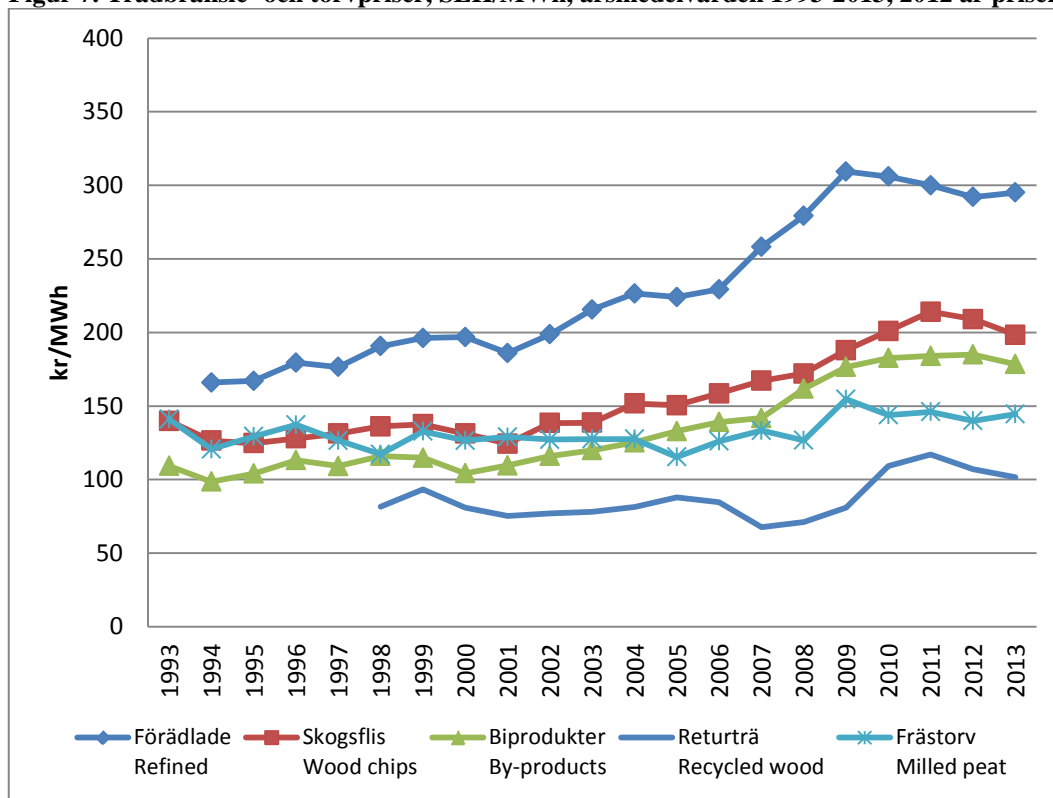

Källa: Energimyndigheten, Träbränsle- och torvpriser 2010-2014.

Årspriser

Figur 7 visar årsmedelvärden för bibränslepriser (uttryckt som 2012 års priser, dvs. reala priser). Av figur 7 framgår att den nedåtgående trenden som startade efter den rekordkalla vintern 2009/2010 fortsätter. Flera sortiment, dvs. returträ, biprodukter och skogsflis, visar denna utveckling. Den nedåtgående trenden för förädlade träbränslen (pellets, briketter och pulver) har dock brutits och priset visar en svagt uppåtgående trend för 2013.

Figur 7. Träbränsle- och torvpriser, SEK/MWh, årsmedelvärden 1993-2013, 2012 års priser.

Källa: Energimyndigheten, Prisbladet 1993-2010, Träbränsle- och torvpriser 2010-2014.